

Горгани
природний заповідник

ВІСНИК ЗАПОВІДНИКА

Листопад

2022

НАУКОВО-ДОСЛІДНА
РОБОТА

ДІЯЛЬНІСТЬ
СЛУЖБИ
ДЕРЖАВНОЇ
ОХОРОНИ

ЕКОЛОГО-ОСВІТНЯ
РОБОТА

ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК

ГОРГАНИ

у випуску:

Науково-дослідна робота

- Польовий тренінг з використання фотопасток стор. 3
- Всесвітній день науки в ім'я миру та розвитку стор. 4
- "Чи знали ви, що гриби полюють на тварин?" стор. 5

Еколого-освітня робота

- Раціональне використання паперу: менше паперу - більше лісів! стор. 6
- Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів стор. 7
- Міжнародний день енергозбереження стор. 8
- Про культуру споживання і користування речами стор. 9

Будні служби державної охорони

- Ремонт коридора та чистка димоходів у Горганському ПНДВ стор. 10
- Облік диких звірів

Науково-технічна рада

стор. 11

Наближаємо нашу перемогу!

стор. 14

Розмовляймо солов'їною правильно

стор. 15

Польовий тренінг з використання фотопасток

У природному заповіднику «Горгани» проходить підготовка до проведення зимового моніторингу хижих ссавців 2022-2023 рр.

На базі Горганського ПНДВ відбувся польовий тренінг з використання фотопасток для працівників науково-дослідного відділу, служби державної охорони заповідника.

Фотопастки надано Франкфуртським зоологічним товариством в Україні, яке підтримує природоохоронні території в Україні протягом останніх 20 років.

Представлення методики моніторингу хижих ссавців, практичне заняття із встановлення фотопастки, заповнення протоколу встановлення та фіксації спостережень за допомогою SMART провів менеджер з моніторингу, досліджень та SMART Франкфуртського зоологічного товариства Ростислав Журавчак.

Освоєння нових технічних засобів створює умови для удосконалення виконання базових завдань природного заповідника – моніторингу біорізноманіття та охорони території.

Всесвітній день науки в ім'я миру та розвитку

Науково-дослідний відділ та працівники природного заповідника «Горгани» вітають з Всесвітнім днем науки в ім'я миру та розвитку.

«Тільки наука здатна розширювати кордони кожної держави, не звужуючи кордони сусідів, і збільшити добробут кожного народу, нічого не забираючи в інших», - Вінстон Черчилль.

Ми живемо у чудовій країні з талановитими вченими, які вже багато дали для наукового світу, а сьогодні роблять неможливе – працюють, досліджують, винаходять в умовах війни задля розвитку нашої держави.

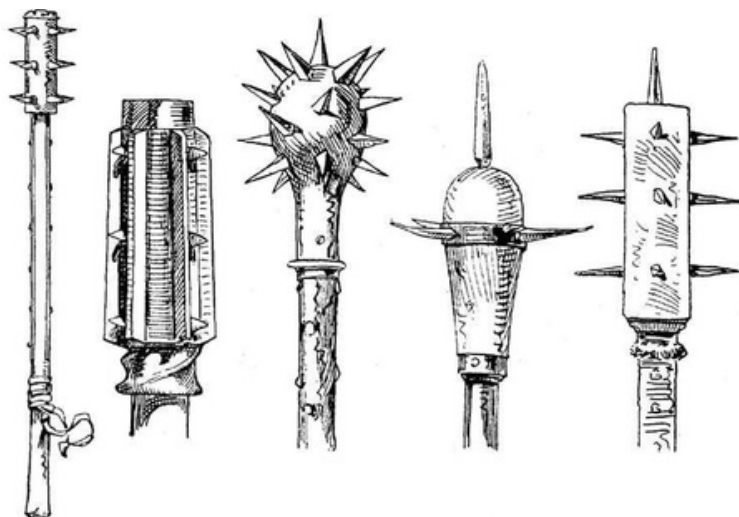
Чи знали ви, що гриби полюють на тварин?

Гриб пеніофорелла непомітна (*Peniophorella praetermissa* (P. Karst.) K.H. Larss.) - один з таких хижаків. Цей вид і справді важко помітити чи впізнати в природному середовищі - він швидше схожий на білуватий наліт на деревині, ніж на те, що ми уявляємо, думаючи про гриби.

Здобич пеніофорелли - мікроскопічні черви-нематоди. Полювати на них цим грибам допомагають спеціальні утворення - стефаноцисти. Потрапляючи в цю пастку черви механічно приклеюються до неї, після чого гіфи гриба проростають всередину оболонок нематоди та перетравлюють її своїми потужними ферментами.

Зовні стефаноцисти схожі на кропач - шипастий різновид булави.

Пеніофорелла непомітна поширена у лісових регіонах всього світу. Зустрічається вона і на території природного заповідника «Горгани».

Раціональне використання паперу: менше паперу - більше лісів!

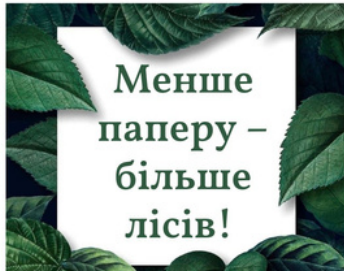
Всесвітній день без паперу – World No Paper Day – це щорічна кампанія, спрямована на зменшення кількості паперу, який використовують люди у своїй щоденній роботі та особистому житті. Його запустила Асоціація управління інформацією та зображеннями (Association for Information and Image Management – AIIM).

Саме AIIM започаткувала Всесвітній день без паперу, щоб підвищити обізнаність про величезну кількість паперу, який використовується даремно, і популяризувати безпаперові технології.

Раніше Всесвітній день без паперу відзначався у четвертий четвер жовтня, але нещодавно AIIM переніс його на фіксовану дату – 06 листопада.

Незважаючи на всі сучасні технології, багато підприємств все ще мають традиційні системи зберігання даних, які потребують значної кількості паперу, багато простору, обладнання та обслуговування. AIIM заохочує такі підприємства взяти участь у Всесвітньому дні без паперу, щоб побачити переваги безпаперового офісу.

Відмова від паперового офісу допомагає компаніям економити простір і гроші, підвищувати продуктивність роботи і зберігати інформацію в більшій безпеці, а також спрощує її обмін. Крім того, безпаперові офіси допомагають навколишньому середовищу: чим менше паперу ми використовуємо, тим менше дерев вирубують для його виготовлення.

Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів

06 листопада – Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів (International Day for Preventing the Exploitation of the Environment in War and Armed Conflicts), встановлений резолюцією A/RES/56/4 Генеральної Асамблеї ООН 5 листопада 2001 року.

Приймаючи це рішення, Генеральна Асамблея ООН враховувала, що шкода, заподіяна довкіллю під час збройних конфліктів, призводить до погіршення стану екосистем та природних ресурсів на тривалий період після припинення війни і часто торкається не тільки однієї держави і не тільки нинішнього покоління.

Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів

International Day for Preventing the Exploitation of the Environment in War and Armed Conflicts

Міжнародний день енергозбереження

Щорічно листопада відзначають Міжнародний день енергозбереження.

Ідея щодо заснування такого дня була запропонована міжнародною екологічною мережею SPARE (Міжнародного шкільного освітнього проекту з раціонального використання ресурсів та енергії) у квітні 2008 року на міжнародній нараді у Казахстані.

Економія електричної енергії позитивно впливає на стан довкілля та дозволяє знизити грошові витрати.

У Міжнародний день енергозбереження варто також вести мову про розвиток виробництва електроенергії із відновлювальних джерел енергії (ВДЕ). Зупинити традиційну енергетику сьогодні не є можливим, проте ми маємо дивитися у майбутнє і розуміти, що невідновлювальні джерела енергії є вичерпними, тому частка виробництва електроенергії з ВДЕ буде невідмінно зростати як у світі, так і в Україні.

11 листопада -
Міжнародний день енергозбереження

Природа - енергозбереження - "зелена" енергетика

"Про культуру споживання і користування речами"

Багато людей, серед яких представники різних галузей знань – філософи, історики, соціологи, психологи, називають сучасну епоху часом найбільш матеріалістичного і прагматичного ставлення до життя, часом негнотного споживання і накопичення речей. На тлі вичерпування та виснажування природних ресурсів, а також зростаючої прірви між багатими і бідними країнами виникає нагальна потреба змінювати споживацькі звички і розвивати більш відповідальне ставлення людей до життя. Саме про це йшлося протягом екологічної години «Про культуру споживання і користування речами», яка була організована для працівників та відвідувачів у Міській бібліотека для дітей та юнацтва Надвірнянської міської ради. Під час зустрічі провідна фахівчиня сектору еколого-освітньої роботи природного заповідника «Горгани» Галина Шадловська розповіла присутнім про намагання багатьох країн повернути увагу людей до культури споживання через запровадження особливих днів:

- Use Less Stuff Day, День використання менше речей, який відзначають щороку у третій четвер листопада;
- Buy Nothing Day, День без покупок, який відзначають в останню суботу листопада напередодні різдвяного розпродажу.

Будні служби державної охорони

Ремонт коридора та чистка димоходів у Горганському ПНДВ

Проведений ремонт коридора Горганського природоохоронного науково-дослідного відділення силами працівників відділення. Матеріали для ремонту придбані за рахунок субвенції наданої Пасічнянською територіальною громадою.

Проведена чистка димоходів контори ПНДВ

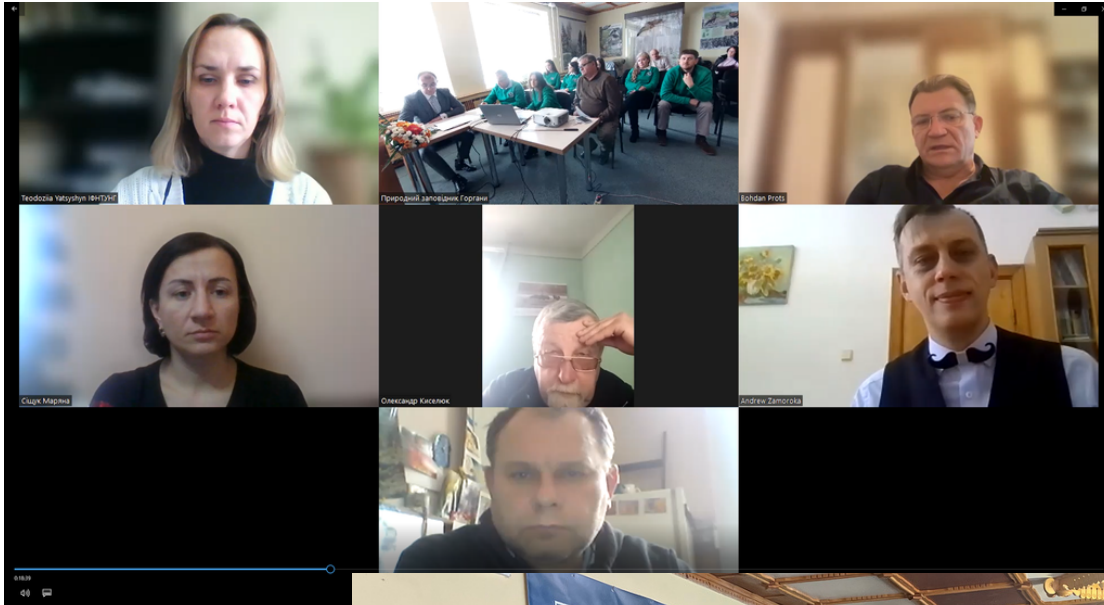
Облік диких звірів

Працівниками Черниківського природоохоронного науково-дослідного відділення здійснено облік диких звірів по свіжовипавшому снігу у віддалених урочищах території природного заповідника «Горгани».

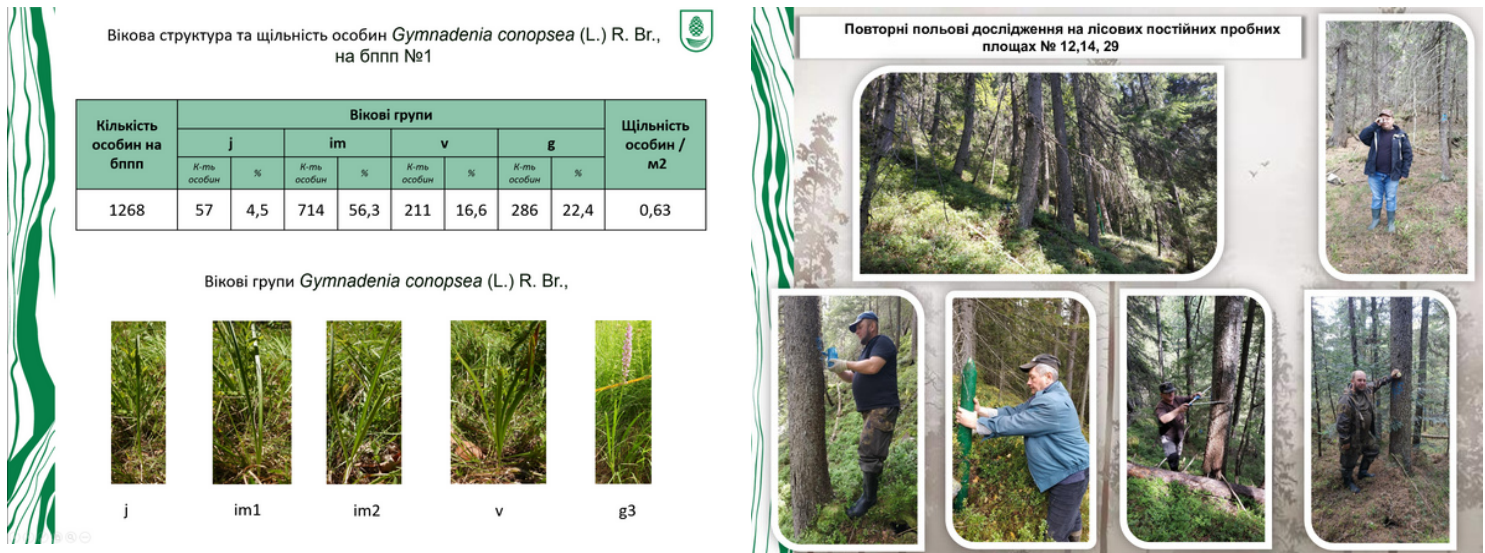
Науково-технічна рада

У природному заповіднику «Горгани» 25 листопада в режимі онлайн-конференції відбулося засідання Науково-технічної ради.

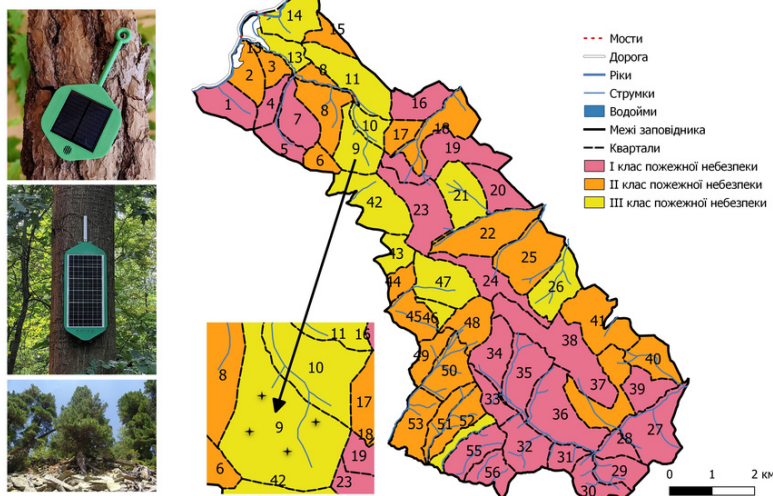

До розгляду виносилися такі питання порядку денного:

1. Хвилина мовчання для вшанування пам'яті загиблих унаслідок збройної агресії російської федерації.
2. Підсумки фінансово-економічної діяльності заповідника за 11 місяців 2022 р.
3. Погодження санітарно-оздоровчих заходів у природно-заповідному фонді Надвірнянського лісництва ДП «Надвірнянське лісове господарство».
4. Про стан природоохоронного режиму на території заповідника за 11 місяців 2022 р.
5. Розробка системи моніторингу та запобігання поширенню лісових пожеж в умовах наростаючих кліматичних змін на прикладі природного заповідника «Горгани».
6. Інформація про виконання заходів з наукової та науково-технічної діяльності за 11 місяців 2022 р.:
 - 6.1. Проведений моніторинг на лісових постійних пробних площах у 2022 році;
 - 6.2. Проведений моніторинг на ботанічних пробних площах у 2022 році.
7. Лігнікольні гриби природного заповідника «Горгани»: другий рік досліджень.

Пропозиція щодо встановлення датчків моніторингу виникнення лісових пожеж

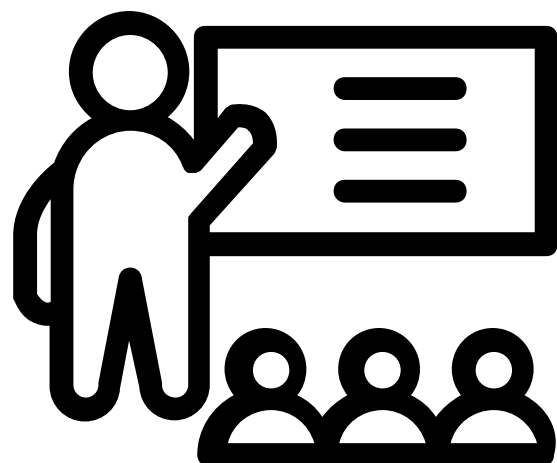
8. Інформація про виконану екологічну освітньо-виховну роботу за 11 місяців 2022 р.
9. Про погодження планів заходів з наукової та науково-технічної діяльності, екологічної освітньо-виховної роботи, плану засідань НТР на 2023 р.
10. Про погодження проекту лімітів на використання природних ресурсів на 2023 р.
11. Різне.

Незважаючи на ряд труднощів, пов'язаних із відключеннями електроенергії та відсутністю зв'язку, усі питання порядку денного були розглянуті, відбулося обговорення та прийняті відповідні рішення.

Велика вдячність усім членам НТР природного заповідника «Горгани», які знайшли можливість участі у засіданні.

Особлива подяка відповідальному представникові наукового куратора Державного природознавчого музею НАН України п. Богдану Процю за роботу із оптимізації, планування та коригування заходів із наукової та науково-технічної діяльності.

Команда	Партнери	Куратор
 <p>Директор, керівник науково-дослідного відділу, сектору еколого-освітньої роботи, волонтери Мар'яна Стах, Юлія Гарга 12 вересня 2022р.</p> <p>Каріна Грещук Студентка філологічного факультету ЛДУ ім. І. Франка Волонтери науково-дослідного відділу та сектору еколого-освітньої роботи.</p> <p>Мала академія наук України</p>	<p>Національний природний парк «Скобичанський»</p> <p>Національний природний парк «Десняно-Стародубський»</p> <p>Регіональний ландшафтний парк «Тракторівський», Харківський національний університет ім. В. Каразіна (кафедра ботаніки та екології рослин)</p> <p>Сумський національний аграрний університет</p> 	<p>Державний природознавчий музей НАН України</p> <p>Семинар «Природний заповідник «Горгани»: ключові аспекти науково-дослідної та еколого-освітньої діяльності» (модератор-відповідальний представник наукового куратора – к.б.н. Богдан Проць)</p> <p>Польові виїзди</p> <p>Проведено заплановані дослідження на моніторингових стаціонарах та продовжено вивчення лінійових грибів заповідника під час польового сезону (з серпня березня до середини листопада – 58 днів роботи на виїзді)</p> <p>Експедиції</p> <p>Проведено експедиції із вивчення рефлорівних відкладів природного заповідника «Горгани» та прилеглих територій; дослідження господарщин заповідника, мікоботи</p>

Рідкісні та індикаторні види:

ЕКОЛОГІЧНІ ГОДИНИ

- 3 червня - "Дерево довкілля - знання та дія"
- 8 червня - "Унікальність природи долини річки Десна та Горгани"
- 15 липня - "Основні помилки у сортуванні сміття"
- 30 липня - "День реіндженера"
- 15 вересня - "Замісти природу - збережи майбутнє"
- 16 вересня - "Стежками заповідника «Горгани»"
- 7 жовтня - "Перелітні і зимуючі птахи"
- 28 жовтня - "Тварини потребують охорони"
- 18 листопада - "Про культуру споживання і користування речами"

Наближаємо нашу перемогу

Нещодавно працівники природного заповідника «Горгани» долучилися до збору на купівлю дрона для підрозділу ЗСУ, у якому служить військовий Олександр Яковлев.

Завдяки участі у благодійному аукціоні, який організувала дружина Сашка, ми придбали її чудові авторські прикраси ручної роботи. Валентина виготовляє їх із природних матеріалів та епоксидної смоли.

Було зібрано та передано на купівлю дрона 10 300 грн.

Збір ще триває, тож кожен може долучитися до важливої справи!

Переходьте на сторінку

[https://instagram.com/floraukr?](https://instagram.com/floraukr?igshid=YmMyMTA2M2Y=)

[igshid=YmMyMTA2M2Y=](https://instagram.com/floraukr?igshid=YmMyMTA2M2Y=) та замовляйте прикраси, з продажу яких Валентина допомагає ЗСУ!

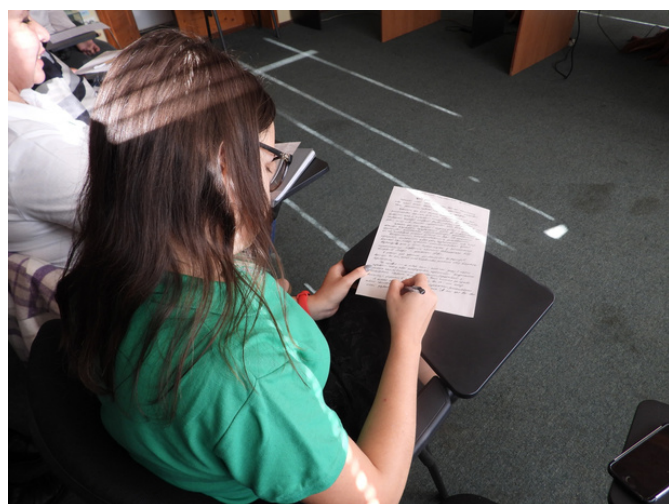

"Розмовляймо солов'їною правильно"

У День української писемності та мови, який відзначається 9 листопада, працівники адміністративно-лабораторного корпусу природного заповідника «Горгани» долучилися до Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності. Текст Ірини Цілик «Твій дім» торкнувся серцець та розчулив кожного учасника.

Також, відбулася приурочена до цього дня зустріч «Розмовляймо солов'їною правильно» із студенткою філологічного факультету Львівського національного університету імени Івана Франка Каріною Грицюк. Особлива атмосфера культури і багатства української мови доповідачки, естетика поєднання слова і природи, питань і відповідей, роздумів учасників зробили зустріч цікавою і корисною, дали змогу виправити ряд типових помилок у власному мовленні.

Ми сильні у своїй єдності та любові до України!

Листопад

2022

**78405, вул. Комарова, 7д
м. Надвірна, Івано-Франківська обл.
e-mail: gorgany1996@ukr.net
<https://gorgany-zapovidnyk.in.ua/>**

**Текст і фото: працівники науково-дослідного
відділу, сектору еколого-освітньої роботи,
служби державної охорони
Дизайн та верстка: Ірина Пітух**

